

De bestorming

Het wekt bij veel mensen verbazing om te zien hoe gemakkelijk het schaakspel soms is. Zodra de positie van de vijandelijke koning vaststaat, worden de pionnen tegenover hem opgespeeld om zijn bescherming weg te vagen. Als er een gaatje gemaakt is, worden de zware stukken in stelling gebracht om het karwijtje af te maken. Deze voortreffelijke strategie, die vaak voor aantrekkelijke partijen zorgt, komen we dan ook vaak tegen. Door het eenvoudige concept en de glasheldere strategie achter deze methode rijst de vraag, waarom schakers niet altijd zo spelen. Door de tegenstander te dwingen toegang tot zijn koning te verlenen zijn de kansen op redding immers nihil. Het is hierbij het beste, als de koningen tegenover elkaar staan. De tegenstander kan dan niet ook een bestorming beginnen op de andere vleugel.

Voordat iedereen nu denkt, dat degene die het snelst met zijn pionnen naar voren stormt de partij in zijn zak heeft, zijn er nog een aantal zaken die een bestorming kenmerken die me van het hart moeten. Zoals zoveel dingen kent het toepassen van de bestorming zijn schaduwzijden. Om de bestorming tot een succes te maken, moeten eerst de pionnen voor de eigen koning worden opgespeeld. In veel gevallen kan dit een groter gevaar opleveren voor de eigen verdediging dan de dreiging die gecreëerd wordt door de naar voren gebrachte soldaten. Deze soldaten hebben bovendien een nare eigenschap die je normaal gesproken niet zo vaak zult tegenkomen: als het niet lukt om iets te bereiken aan de andere kant van het bord en het zelfs veiliger zou zijn om terug te trekken, dan zullen ze dit allen resoluut weigeren. Wie aan een bestorming begint, verbrandt dus alle schepen achter zich.

Vanuit dit gezichtspunt is de bestorming een enorm risico. Het vereist dan ook het nodige inzicht om een partij op deze manier tot een goed einde te brengen. Door het wegspeken van de eigen defensie heeft de tegenstander altijd tegenkansen. Daarom moet de aanvaller altijd beducht zijn voor combinaties die de gemaakte plannen zouden kunnen doorkruisen. De tegenstander kan immers gemakkelijk de aanval overnemen als er bijvoorbeeld een verkeerde lijn wordt geopend. Voorbeelden van een zorgvuldig uitgespeelde aanval zien we in de volgende partijen.

Tsigorin-Zukertort, Londen 1883

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 2.Lb5 Pf6 (Een correcte, maar weinig gebruikelijke manier om met zwart het Spaans aan te pakken.) 4.0-0 Pxe4 5.d4 Le7 6.d5 Pd6 7.Lxc6 dxc6 8.dxc6 f6 9.cxb7 Lxb7 (Zwart heeft op originele wijze een pion geofferd om een betere stelling te krijgen.) 10.Le3 0-0 11.P1d2 Pf7 12.De2 f5 13.Pb3 f4 14.Lc5 e4 15.Pfd4 f3 16.Db5 Dc8 (Dreigt o.a.Dg4) 17.Tfd1... (Om ruimte te maken op f1 voor de dame.) 17...La6 18.Da4 Pg5 (Na meteen Dg4 zou wit zich hebben verdedigd met Pxf3! Dit is mogelijk omdat de e-pion geopend staat.) 19.Pxf3... (De enige verdediging. Het is nu echter onvermijdelijk dat wit in het nadeel komt.) exf3 20.Td7 fxg2 21.Txe7 Ph3+ 22.Kxg2 Pf4+ 23.Kf3 Dh3+ 24.Ke4 Lb7+ 25.Kd4 Pe6+ 26.Kc4 Tf4+ 27.Pd4 Pxc5 28.Kxc5 Dh5+ 29.Kc4 Txd4+ (Met damewinst op de volgende zet.) 0-1

Tsigorin-Lasker, Londen 1899

1.e4 e6 2.De2 Pc6 3.Pc3 e5 4.g3 Pf6 5.Lg2 Lc5 6.d3 d6 7.Lg5 h6 8.Lxf6 Dxf6 9.Pd5 Dd8 10.c3 Pe7 11.Pxe7 Dxe7 12.0-0-0 Ld7 13.f4 0-0-0 14.Pf3 Lb6 15.Thf1 f6 16.Kb1 Tde8 17.f5 La4 18.Tc1 Kb8 19.Pd2 a6 20.Lf3 La7 21.h4 Tc8 22.Pc4 Thd8 23.Pe3 Le8 24.Tfd1 Lf7 25.c4 c6 26.Tc2 Ld4 27.Tdc1 Dc7 28.Pd1 Da5 29.Pc3 b5 30.b3 Td7 31.cxb5 axb5 32.Pd5 Kb7 33.g4 Td8 34.Pe7 Lxb3 35.Pxc8 Txc8 36.Dd2 Da3 37.Th1 Ta8 38.Th2 Lxa2+ 39.Txa2 Db3+ 40.Kc1 Txa2 41.Dxa2 Le3+ 42.Dd2 Dxd3 0-1